

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.535/2010/7.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. év november hó 30. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A súlyos testi sértés büntettének kísérlete miatt P.B.R. és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Székesfehérvári Városi Bíróság 4.B.1522/2001/9. számú ítéletét és a Fejér Megyei Bíróság Bf.117/2003/3. számú végzését P.B.R. I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

P.B.R. I. rendű terheltet a Székesfehérvári Városi Bíróság a 4.B.1522/2001/9. számú ítéletével 2 rendbeli tettesként elkövetett súlyos testi sértés büntettének kísérlete és 1 rendbeli társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntettének kísérlete miatt halmazati büntetésül 7 hónapi börtönbüntetésre és 100.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte azzal, hogy a börtönbüntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a következő.

2000. november 29-éről 30-ára virradó éjjel B.L., M.T., B.F. és T.Cs. egy diszkóban szórakoztak, majd az M.T. által vezetett Fiat Uno típusú gépkocsival a W. nevű szórakozóhely előtt található parkolóban megálltak. T.Cs. és B.F. elindult a W. nevű szórakozóhely felé, hogy szétnézzenek, míg M.T. és B.L. a piactéren szendvicset ettek, majd visszamentek a gépkocsijukhoz. Nem sokkal később megérkezett T.Cs. és B.F. is. A gépjárműbe beültek oly módon, hogy a hátsó ülésen T.Cs. és B.F. foglalt helyet, míg M.T. a vezetőülésen baloldalt, B.L. pedig a jobb oldali első ülésre ült be.

Ekkor lépett ki a W. szórakozóhelyről P.B.R. I. rendű és K.M. II. rendű terhelt, majd elindultak az S. utca irányába, a parkolót is érintve. Ekkor az ittas állapotban lévő I. rendű terhelt a kezében lévő poharat többször feldobta és elkapta, majd amikor meglátta a gépjárműnél tartózkodó B.L.-t, a nála lévő poharat provokatív jelleggel az autó irányába gurította, amely a gépjármű jobb hátsó kerekéhez került.

Ekkor B.L., hogy az üveg pohár a tolatáskor ne legyen útban, hátrament és a poharat félregurította, majd mindkét kezét feltartva, pár szóval jelezte, hogy semmi probléma nincs, így akarta elkerülni a nézeteltérést. Az ittas állapotban lévő II. rendű terhelt azonban a gépjárműve felé hátráló és oda beszállni kívánó B.L. felé indult, őt pedig követte az I. rendű terhelt.

K.M. II. rendű terhelt B.L. közelébe érve annak mellkasa felé rúgott, azonban a rúgás B.L.-t nem érte el, majd ezt követően mindketten, vagyis a II. rendű és az I. rendű terhelt dulakodásba került B.L.-lel. A dulakodást látva M.T., B.F. és T.Cs. kiszálltak a gépkocsiból és B.L. védelmére keltek. Ennek következtében viszont az I. rendű és a II. rendű terheltek, valamint e személyek között is tettelegességre került sor. B.L. és társainak célja az volt, hogy a terhelteket földre szorítva megpróbálják megakadályozni a további fizikai „adok-kapok” bántalmazást, miközben B.F. igyekezett szétválasztani a dulakodókat, majd M.T. az ekkor már földön lévő személyeket felszólította, hogy „hagyják abba, elég volt!” Úgy tűnt, hogy ezt a felszólítást valamennyi érintett, a terheltek és a sértettek is elfogadták, így ennek hatására M.T., B.F. az autó felé indult, míg B.L. az I. rendű terhelt mellől állt fel térdelő helyzetből. Ekkor az I. rendű terhelt a felálló B.L.-t egy esetben baloldalon tomporon szúrta egy késsel. A sértett felkiáltott, hogy „megszúrtak, fussunk”, amelynek hatására a társaság tagjai közül M.T. és B.F., valamint B.L. az autójuk irányába futott, míg T.Cs. az eredeti helyszínről hátrálva igyekezett eltávolodni. B.L. a gépkocsinhoz érve abból az indítókulcsot kivette, majd a közeli 20-30 méterre várakozó taxik irányába szaladt, hogy segítséget kérjen. Amikor odaért, az egyik taxisofőrt megkérte, hogy hívja ki a rendőrséget és a mentőket.

Futás közben B.F. a gépkocsi első ülését előre hajtva beugrott a hátsó ülésre, azonban az utána futó P.B.R. terhelt utolérte, majd behajolva a gépjárműbe, egy esetben a jobb combján, a jobb térdnél megszúrta, majd a védekező B.F. kezét is többször megvágta a nála lévő késsel. Ezt követően P.B.R. terhelt a gépkocsitól eltávozott, miközben arca már erőteljesen vérzett. B.F. a szúrások hatására a gépkocsiból kiszállt és a W. nevű szórakozóhely felé szaladt, hogy az ott lévőkől kérjen segítséget.

Miután mindenki elszaladt, az I. rendű és a II. rendű terhelt a társaiktól hátramaradó T.Cs. ellen fordult, aki a terheltek bántalmazása következtében a földre került, ahol fejének mindkét oldalán megrugdalták, miközben combját egy szúrás is érte.

Az eseményeket észlelve M.T. kiabálására B.L. is visszatért a földön eszméletlenül fekvő T.Cs.-hez és M.T.-vel együtt megálltak mellette. Ekkor K.M. a nála lévő késsel a B.L. tulajdonát képező személygépkocsihoz ment és annak gumiját kiszúrta. Ekkor érkezett a helyszínre B.F. és az őt a W. szórakozóhelyről kísérő kuverosok, akik a terheltek felé megjegyezték, hogy „már megint ti vagytok, miért kell mindig balhézni”, és eközben a rendőrség is megjelent a helyszínen.

A bántalmazás következtében B.L. a bal farpofán, a domborulat alatt, a közvonaltól balra terjedően szenvedett el 1 rendbeli, a bőrfelszínen 2 cm nagyságú, izomzatba hatoló szúrt sebzést, amelynek tényleges gyógytartama nyolc napon belüli volt. Ugyanakkor viszont az adott testtájékon fennállt annak is a reális lehetősége, hogy a szúrás nyolc napon túl gyógyuló ideg- vagy izomsérülést okozzon.

B.F. a jobb kéz hüvelykujj, mutatóujj közötti redő területében, a hüvelykujj alpercénél szenvedett 1,5 cm nagyságú felszínes, metszett sebzést, illetve 1-1 rendbeli szúrt, metszett sérülést a jobb térd és a jobb comb területében, amely sérülések ugyancsak nyolc napon belül gyógyultak, azonban fennállt a reális veszélye annak, hogy nyolc napon túl gyógyuló ideg- vagy izomsérülés következzen be.

T.Cs. a bántalmazás következtében a fejtetőn mindkét oldali fali tájék zúzódását, agyrázkódást és mindkét szem körüli vérbeszűrődést, illetve mindkét térd hámhorzsolásos sérülését szenvedte el, amely sérülések büntetőjogi gyógytartama összességében nyolc napon belüli volt, azonban fennállt annak a reális lehetősége, hogy ér-, ideg-, izomszakadás következtében súlyosabb sérülések is keletkezzenek.

M.T. nyolc napon belül gyógyuló, könnyebb sérüléseket szenvedett el, aki magánindítványt a könnyű testi sértés vétsége vonatkozásában nem terjesztett elő.

P.B.R. I. rendű terhelt az események során a bal arccsonton, a szemgödör alsó falánál szenvedett el lépcsőképződéssel járó törést, a bal arcfél zúzódásával. Nála a bal szemgolyó zúzódása, az alsó és felső szemhéj vizenyője következett be. Az arccsont törést bőr alatti levegőgyülem felszabadulása kísérte, továbbá mindkét lapocka tájékon és hasfalon zúzódásos sérüléseket szenvedett el.

A B.L. tulajdonát képező gépjárműben 6.500 forint rongálási kár keletkezett.

A terheltek és védőik fellebbezése folytán eljáró Fejér Megyei Bíróság a 2003. április 17. napján jogerős Bf.117/2003/3. számú végzésével a Székesfehérvári Városi Bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az ítélet ellen az I. rendű terhelt védője a Be. 416.§ (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással anyagi jogszabálysértés miatt jelentett be felülvizsgálati indítványt, amelyben az I. rendű terhelt jogos védelem címén történő felmentését indítványozta.

Ezen túlmenően a felülvizsgálati indítványban a védő a Be. 416.§ (1) bekezdésének c) pontjára is hivatkozott, amely szerint a terhelttel szemben büntethetőséget kizáró ok (magánindítvány hiánya) ellenére járt el a bíróság, így az eljárás megszüntetésének van helye, de indítványozta a kiszabott büntetés enyhítését is, valamint azt, hogy a Legfelsőbb Bíróság az alapügyben eljárt bíróságok ítéletét helyezze hatályon kívül, mivel törvényes vád hiányában jártak el.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1675/2010. számú átiratában az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben pedig alaptalannak tartotta, ezért a felülvizsgálattal megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A nyilvános ülésen a terhelt védője a felülvizsgálati indítványát változatlan tartalommal fenntartotta, míg a Legfőbb Ügyészség képviselője írásbeli indítványával egyezően nyilatkozott.

A felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben alaptalan.

A felülvizsgálati indítványban a védő sérelmezi, hogy az alapügyben eljáró bíróságok az I. rendű terhelt esetében nem állapították meg a jogos védelmi helyzetet. Az erre alapított felülvizsgálati indítvány törvényben kizárt.

A bíróság által jogerősen megállapított tényállás M.T., B.F., B.L. és T.Cs. sértettek részéről olyan magatartást, amely P.B.R. vagy K.M. terheltek ellen irányuló jogtalan támadásnak minősülne, nem állapított meg. Ezzel szemben tényként rögzítette, hogy előbb a II. rendű, majd az I. rendű terhelt támadta meg B.L.-t, amely oda vezetett, hogy a gépkocsiban ülők is kiszálltak és az ok nélkül megtámadott társuk védelmére keltek, így kölcsönös dulakodásra, majd tettlegességre került sor. A tényállás rögzítette azt is, hogy a megtámadott személyek a támadás elhárításakor a jogos védelem határait nem lépték át.

Ilyen körülmények között viszont a jogos védelemre alapított felülvizsgálati indítvány törvényben kizárt, mivel a Be. 423.§ (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és az a felülvizsgálati indítványban sem támadható. A felülvizsgálati indítványban felvetett jogkérdések ugyanis kizárólag az ítéleti tényállás keretein belül, annak alapján válaszolhatóak meg.

A terhelt védője a Be. 416.§ (1) bekezdés c), és a Be. 373.§ (1) bekezdés I/b és c) pontjaira alapítva, magánindítvány és törvényes vád hiányára hivatkozással az eljárás megszüntetését, illetve az ítéletek hatályon kívül helyezését indítványozta.

A magánindítvány hiányával kapcsolatos hivatkozás alaptalan, ugyanis az alapügyben eljáró bíróságok az I. rendű terhelt bűnösségét 2 esetben tettesként, egy esetben társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntettének kísérletében állapította meg, így a Btk. 170.§ (8) bekezdése értelmében sem a büntetőeljárás lefolytatásának, sem a büntethetőségnek nem feltétele a magánindítvány előterjesztése.

A védő jogi okfejtése szerint erre azért lett volna szükség, mert az elsőfokú tárgyaláson résztvevő ügyész a vádbeszédében a T.Cs. sérelmére elkövetett cselekményt a Btk. 170.§ (1) bekezdésébe ütköző könnyű testi sértés vétségére módosította, amely viszont kizárólag magánindítvány alapján büntethető. Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy amennyiben az indítványban ezzel kapcsolatosan írtak helytállóak lennének, abban az esetben sem állna fenn büntethetőséget kizáró ok, ugyanis T.Cs. a nyomozás során joghatályos magánindítványt terjesztett elő (nyom. ir. 88. old.), így a büntetőjogi felelősségre vonásnak ez okból sem volt akadálya.

A felülvizsgálati indítvány viszont arra hivatkozott, hogy a Be. (rég.) 123.§ (3) bekezdésében írtakra figyelemmel a magánindítvány elkésett, ugyanis azt a sértett a törvényben biztosított 30 napos határidő letelte után terjesztette elő.

Ezzel kapcsolatosan megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a 2000. november 29-ről 30-ára virradó éjszaka elkövetett cselekmény kapcsán a Btk. 271.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett garázdaság büntette miatt indult és 2001. január 18-án is emiatt volt folyamatban büntetőeljárás, így T.Cs. sértett által e napon, a minősítés megváltozása esetére előterjesztett magánindítványa nem lehetett elkésett. Ugyanis annak beszerzésére, amennyiben a bíróság úgy ítéli meg, még a végindítvány előterjesztését követően, az ügydöntő határozat kihirdetését megelőzően is lehetőség van.

Ettől eltekintve, a védő jogi okfejtése egyéb okból sem megalapozott. Az ügyészi vádmódosításnak a vád törvényességére nincs kihatása, mivel a bíróság nem az ügyész jogi minősítéséhez, hanem a vádirat tényállásához van kötve, azt köteles kimeríteni, de azon túl nem terjeszkedhet. Ennek megfelelően, amikor az elsőfokú bíróság nem a módosításnak megfelelően minősítette a terheltek - köztük az I. rendű terhelt - cselekményét, törvényesen járt el, ugyanis a vádiratban rögzített tények alapján jutott - egyébként helyesen - arra a felismerésre, hogy a T.Cs. sérelmére elkövetett cselekmény is a Btk. 170.§ (2) bekezdésébe ütköző súlyos testi sértés büntettének kísérlete. A földön fekvő védekezni nem tudó sértett fejének két oldalról történő rugdosása, a szúrt sérüléstől függetlenül is magában hordozta a súlyosabb eredmény bekövetkeztének a lehetőségét.

A védő azonban felülvizsgálati indítványában azt is kifogásolta, hogy a bíróság a vádmódosításra figyelemmel a Be. (rég.) 209.§ (3) bekezdését figyelmen kívül hagyva, a védőt és vádlottat, valamint az ügyészt nem nyilatkoztatta meg a tárgyalás elnapolását illetően.

Az indítványban hivatkozott törvényhely szerint „a vád megváltoztatása, illetőleg a vád kiterjesztése esetén a bíróság a tárgyalást a védelem előkészítése érdekében elnapolhatja, erre nézve az ügyészt, a vádlottat és a védőt meghallgatja”.

Kétségtelen, hogy a bíróság a büntetőeljárás ezen résztvevőinek meghallgatását etekintetben elmulasztotta, ez azonban nem olyan

eljárási szabálysértés, amely abszolút hatályon kívül helyezést eredményezne az alábbi indokok szerint.

A konkrét esetben az ügyész az általa képviselt vádat kizárólag a T.Cs. sérelmére elkövetett testi sértés minősítését illetően változtatta meg, mégpedig az eredeti vádindítványban rögzített tényállás érintetlenül hagyása mellett, a tettazonosság keretében maradvá, testi sértés vétségének megállapítását indítványozva. A vádindítvány és a végindítvány ugyanis a T.Cs. sértett bántalmazásával kapcsolatos tényállás tekintetében semmiben nem különbözött egymástól, a vád megváltoztatása a terheltek javára történt, mely okokra tekintettel a védelemnek nem volt mire felkészülnie. A tárgyalásnak ez okból történő elnapolása csak lehetőség, arról a bíróság mindig az adott körülmények figyelembevételével és valós szükségességet mérlegelve dönt. Kétségtelen, hogy mindezekre figyelemmel sem mellőzheti a törvényben felsorolt személyek előzetes meghallgatását, amelynek az elsőfokú bíróság nem tett eleget, és ezáltal valóban eljárás szabálysértést követett el, amely azon túl, hogy relatív eljárás szabálysértés, valójában formális, különösen azt is figyelembe véve, hogy a tárgyaláson jelen lévő védő ilyen indítványt nem terjesztett elő, és perbeszédében meghallgatásának elmaradását sem sérelmezte. (BH 2002. 259.sz.)

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 423.§-ának (5) bekezdése alapján, a Be. 416.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálatot elvégezve nem észlelt abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárás szabálysértést sem, ezért az alaptalan felülvizsgálati indítványra figyelemmel a megtámadott határozatokat a Be. 426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

A fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3.§-ának (4) bekezdésén, illetve a 416.§ (4) bekezdésének b) pontján, továbbá a 418.§ (3) bekezdésén és a 421.§-ának (2) és (3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2010. november 30.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.

A kiadmány hitelével:

írnok

MV